

Átfogó értékelés 2018

Átfogó értékelés a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

I. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira:

Gyomaendrődön a születések száma az előző négy évben az alábbiakban alakult:

2014	2015	2016	2017	2018
114 fő	105 fő	114 fő	105 fő	120 fő

KSH adatok - lakónépesség alapján

A 0-18 éves korosztály a következőképpen oszlik meg:

0-18 éves korosztály	2014 fő	2015 fő	2016 fő	2017 fő	2018 fő
0-3 éves korig:	411	418	427	448	458
4-6 éves korig:	319	285	284	291	326
7-14 éves korig	1070	1045	1000	968	926
15-18 éves korig	543	460	498	503	508

KSH adatok - lakónépesség alapján

II. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A támogatás feltételeit a *gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról* szóló 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban: Gyvt), továbbá a *gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról* szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (továbbiakban: Gyer) szabályozza. A Gyvt. 18. § (1) bekezdésének a) pontja értelmében a hatáskört a gyámhatóság gyakorolja.

A feltételek fennállása esetén a gyámhatóság 1 év időtartamra megállapítja a gyermek, vagy nappali oktatás munkarendje szerint közép fokú, illetve felső fokú tanulmányokat folytató fiatal felnőtt (*maximum 25 éves korig*) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre (továbbiakban: *kedvezmény*) való jogosultságát.

Abban az esetben állapítható meg a gyermek, vagy fiatal felnőtt kedvezményre való jogosultsága, amennyiben:

- a) a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg – *2018. évi szabályozás szerint* -:
  - aa) családban nevelkedő gyermek esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135 %-át (*2018. évben 38.475,- Ft*)
  - ab) illetve az alábbi esetekben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 145 %-át (*2018. évben 41.325,- Ft*)
    - ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
    - ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

- ha a nagykorúvá vált gyermek nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be

b) az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg, a Gyvt-ben meghatározott értékhatárt.

Vagyoni feltételek:

- A vagyoni helyzet vizsgálata kiterjed a közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyonára.

- Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

a) külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy

b) együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét

meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű.

A kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt-ben, másrészt egyéb jogszabályokban meghatározott kedvezmények igénybevételére. Ezek közül a legjelentősebb az évi két alkalommal, augusztus és november hónapban folyósított természetbeni támogatás, a gyermekétkeztetés normatív kedvezménye és a tankönyvtámogatás.

A természetbeni támogatás (Erzsébet utalvány formájában) összege alapesetben 6.000.- Ft/gyermek/alkalom, hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 6.500.-Ft/gyermek/alkalom.

Az alábbi táblázatban 2014. és 2018. évek vonatkozásában mutatjuk be a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok és gyermekek számát, az évente kifizetésre kerülő természetbeni támogatás összegét:

év	családok száma (tárgy év december 31-i adat - fő)	gyermekek száma (tárgy év december 31-i adat - fő)	ebből nagykorú tanulók száma	pénzbeli ellátás/természetbeni támogatás összege/év (Ft)
2014	419	777	33	9.309.000
2015	351	649	31	7.505.000
2016	336	617	35	7.070.000
2017	299	563	33	6.992.000
2018	266	504	23	6.493.000

A csökkenés oka elsősorban az, hogy a nagykorú tanulók számára a jogosultsági feltételek szigorodtak, továbbá, hogy a közfoglalkoztatott személyek esetében nem alkalmazható a szociális törvényben rögzített szabály, mely szerint a közfoglalkoztatási bérből jövedelemként 22.800.-Ft/hó összeg vehető figyelembe pénzbeli és természetbeni támogatások megállapításánál. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény esetében a tényleges közfoglalkoztatási bérrel kell számolni.

A 2018. december 31. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek

- 10 %-a olyan családban él, melyben az egy főre eső jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének a felét, 14.250.-ft/hó összeget (2017. december 31. napján 10 %),

- 56 %-a olyan családban él, melyben az egy főre eső jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegét (2017. 12. 31. napján 52 %),
- mindössze a gyermekek 34 %-a él olyan családban ahol az egy főre eső jövedelem eléri illetve meghaladja az öregségi nyugdíj legkisebb összegét (2017. december 31. napján 38 %).

Az alábbi táblázatban mutatjuk be a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámának alakulását 2014-2018. évben:

	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek létszáma (fő)	hátrányos helyzetű gyermekek létszáma (fő)	halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma (fő)
2014. 12. 31.	777	306	169
2015. 12. 31.	649	177	144
2016. 12. 31.	617	131	155
2017. 12. 31.	563	120	231
2018. 12. 31.	504	160	199

A hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámának csökkenése a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek létszámának csökkenéséből adódik. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma az elmúlt években ingadozik, ennek magyarázata az lehet, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása nem automatikus, a szülők kérelmétől függ.

2018. év folyamán 36 esetben került elutasításra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása iránti kérelem. Az elutasítás oka: az egy főre eső jövedelem meghaladta a jövedelemhatárt. (2017. év folyamán 36 elutasítás történt ugyanezen okból)

Az elmúlt év folyamán nem volt jogorvoslati eljárás.

A Békés Megyei Kormányhivatal 2018. évben folytatott le ellenőrzést, mely eredményeként típus hibákat tárt fel (vagyonnyilatkozatokban foglaltak ellenőrzése nem történik meg, illetve az ellenőrzés nem dokumentált), felügyeleti intézkedést nem tesz, azonban felhívta a jegyző figyelmét a feltárt hibák jövőben történő kiküszöbölésére, egységes eljárásrend alkalmazására. Az ellenőrzést követően a leírt eljárásrend szerint jár el hivatalunk, minden hatósági ügyben megtörténik a lakcímnnyilvántartás, az ingatlannyilvántartás, illetve a gépjármű nyilvántartás leellenőrzése, illetve az ellenőrzés megfelelően dokumentálásra is kerül.

Települési támogatás – gyermek jogán

Célja: Rendkívüli élethelyzetből adódó többletkiadás enyhítése.

A jogosultság feltétele jövedelemfüggő, és vizsgálni kell a családban együtt élők vagyoni helyzetét is.

Helyi rendeletünk értelmében elismert többletkiadások:

- tanévkezdési kiadások (tankönyv, tanszer),
- felsőfokú oktatási intézményben tanulók tandíjának, egyéb ellátási díjának megfizetése,
- átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás elősegítése,
- családban nevelkedő gyermek 5 napot meghaladó, kórházi gyógykezelése,

-csalásban nevelkedő gyermek MEP által teljes egészében nem finanszírozott egészségügyi szolgáltatási díjának megfizetése.
-magas gyógyszerköltség enyhítésére.

Helyi rendeletünk értelmében nem részesíthető a gyermek támogatásban, még a jövedelmi viszonyok megfelelése esetén sem akkor, ha a kérelmezőnek, vagy a vele közös háztartásban élőknek Gyvt. 19. § (7) bekezdésében meghatározott vagyona van.

Az alábbi táblázatban mutatjuk be a 2014-2018. években önkormányzati segélyben, települési támogatásban részesülő gyermekek létszámát, a kifizetett támogatás összegét:

év	támogatásban részesült gyermekek létszáma (fő)	támogatás/év (Ft)
2014	324	2.012.000
2015	252	1.700.000
2016	288	3.479.670
2017	246	3.208.280
2018	241	3.433.000

-2014. évben 11 család,
-2015. évben 2 család,
-2016 évben 18 család,
-2017 évben 12 család,
-2018. évben 16 család

rendkívüli gyermekvédelmi támogatás iránti kérelme került elutasításra. Az elutasítások legfőbb oka, hogy a családban az egy főre jutó jövedelem meghaladta a jogszabályban meghatározott értékhatárt.

Helyi rendeletünkben elismert többletkiadásként meghatározott tanévkezdési kiadásokra a támogatási kérelmeket a Hivatal által közzétett időszakban, míg egyéb esetekben a többletkiadást jelentő esemény bekövetkeztét követő 30 napon belül lehet benyújtani. A határidők elmulasztása jogvesztő.

Az elmúlt év folyamán jogorvoslati eljárás nem történt, külső szerv által végzett ellenőrzésre nem került sor.

Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

Az ingyenes gyermekétkeztetés szabályai 2015. szeptember 1. napjával módosultak, a 100 %-os kedvezményre való jogosultság kibővült, a kedvezményeket az alábbi táblázatban mutatjuk be:

		2015.09.01. kedvezmény %-a
bölcsődei ellátásban	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő	100
	tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek	100
	3 vagy több gyermek	100
	szülői nyilatkozat alapján jövedelemhatár alatt	100

részesülő gyermek	nevelésbe vették	100
	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek fogyatékos gyermek nappali intézményben	100
óvodai nevelésben részesülő gyermek	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő	100
	tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek	100
	3 vagy több gyermek	100
	szülői nyilatkozat alapján jövedelemhatár alatt	100
	nevelésbe vették	100
	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek fogyatékos gyermek nappali intézményben	100
1-8. évfolyamon tanulók	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő	100
	nevelésbe vették	100
	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek fogyatékos gyermek nappali intézményben	100
	3 vagy több gyermek	50
	tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek	50
1-8. évfolyamon felül tanulók	nevelésbe vettek	100
	utógondozói ellátásban részesül	100
	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő	50
	3 vagy több gyermek	50
	tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek	50

Gyomaendrődön a 0-23 éves korosztályt tekintve az étkezési térítési díjkedvezményben részesülők *százalékos megoszlása* jogcímenként:

2014. évben

Étkezést biztosító intézmény	Teljes összegű tér. díjat fizet (%)	Tartós beteg, 50 % kedvez. (%)	3 vagy többgyermekes család 50 % kedvez. (%)	Gyermekvédelmi kedvezményben részesül	
				50 % kedvez. (%)	100 % kedvez. (%)
Bölcsőde	58	0	4		38
Óvoda	45	4	11		40
Ált. iskola	36	4	11		49
Középiskola	42	6	13	39	
Település összesen	40	4	11	3	42

2015. évben

Étkezést biztosító intézmény	Teljes összegű tér. díjat fizet (%)	Tartós beteg* (%)	3 vagy többgyermekes család* (%)	Gyermekvédelmi kedvezményben részesül		Szülői nyilatkozat alapján 100 % kedvez. (%)	Nevelésbe vették 100 %
				50 % kedvez. (%)	100 % kedvez. (%)		
Bölcsőde	13	0	8		25	54	0
Óvoda	9	2	11		37	41	0
Ált. iskola	39	5	11		45		0
Középiskola	44	8	7	29			12
Település összesen	27	4	10	3	42	13	1

*Bölcsőde és óvoda esetében a kedvezmény összege 50 %, 2015. 09.01. napjától 100 %. Általános és középiskola esetében a kedvezmény összege 50 %.

2016. évben

Étkezést biztosító intézmény	Teljes összegű tér. díjat fizet	Tartós beteg		3 vagy többgyermekes család		Gyermekevédelmi kedvezményben részesül		Szülői nyilatkozat alapján 100 % kedv.	Nevelésbe vették 100 % kedv.
		50 % kedv.	100 % kedv.	50 % kedv.	100 % kedv.	50 % kedv.	100 % kedv.		
Bölcsőde	14,6		0		20,8		14,6	45,8	4,2
Óvoda	6,6		1,4		8,8		25,9	55,8	1,4
Ált. iskola	38,6	5,1		11,4			43,8		1,1
Középiskola	36,9	5,4		15,4		30,8			11,5
Település összesen	28,7	3,5	0,4	8,2	3,2	3,1	33,3	17,1	2,4

2017. évben

Étkezést biztosító intézmény	Teljes összegű tér. díjat fizet	Tartós beteg		3 vagy többgyermekes család		Gyermekevédelmi kedvezményben részesül		Szülői nyilatkozat alapján 100 % kedv.	Nevelésbe vették 100 % kedv.	Összes étkezésben részt vevő
		50 % kedv.	100 % kedv.	50 % kedv.	100 % kedv.	50 % kedv.	100 % kedv.			
Bölcsőde	2		0		15		2	10	6	4
Óvoda	5		100		85		19	90	12	30
Ált. iskola	82	68		88			79		35	57
Középiskola	11	32		12		100			47	9
Település összesen	29	4	1	8	4	3	29	21	1	100

2018. évben

Étkezést biztosító intézmény	Teljes összegű tér. díjat fizet	Tartós beteg		3 vagy többgyermekes család		Gyermekevédelmi kedvezményben részesül		Szülői nyilatkozat alapján 100 % kedv.	Nevelésbe vették 100 % kedv.	Összes étkezésben részt vevő
		50 % kedv.	100 % kedv.	50 % kedv.	100 % kedv.	50 % kedv.	100 % kedv.			
Bölcsőde	15		0		17		13	52	4	4
Óvoda	6		2		16		17	57	2	31
Ált. iskola	43	5		14			37		1	57
Középiskola	51	16		13		13			7	8
Település összesen	31	4	0,5	9	6	1	27	20	2	100

Szünidei gyermekétkeztetés

Az önkormányzat kötelező feladatként biztosítja a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére a szünidei gyermekétkeztetést, amennyiben azt a szülők igénylik. Az alábbi táblázat tartalmazza a 2016-2018. évben szünidei gyermekétkeztetésben részesült gyermekek létszámát:

szünidei gyermekétkeztetést igénybe vevő gyermekek száma:	2016	2017	2018
- tavaszi szünetben	102	69	28
- nyári szünetben	264	158	119
- őszi szünetben	75	61	45
- téli szünetben	126	57	42

III. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

1. A fenntartó által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

1. A gyermekjóléti szolgálat biztosításának módja, működésének tapasztalatai:

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény módosította A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) és A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. törvény (Gyvt.) szociális, családsegítő- és gyermekjóléti szolgáltatásokra vonatkozó egyes paragrafusait.

A módosítás következményeként a járásszékhely településeken 2016. január 1-től létre kellett hozni a család-és gyermekjóléti központokat, valamint minden településen kötelezően megvalósítandó feladat a család-és gyermekjóléti szolgálatok működtetése.

A szolgálatnál dolgozó családsegítők feladata a tevékenységek segítő elemeinek ellátása, míg a központnál dolgozó esetmenedzserek akkor foglalkoznak a családokkal, ha már hatósági intézkedésre is szükség van: védelembe vétel, ideiglenes elhelyezés vagy nevelésbe vétel. Ők már egyfajta kontrolláló funkciót látnak el a családok életében.

A változások többek között azt a célt szolgálják, hogy ne történhessenek gyermek-tragédiák a jelzőrendszer és a szociális ellátó rendszer hiányossága miatt.

Ezért az új törvényi rendelkezések fokozottan megerősítik az észlelő-és jelzőrendszereket, és a nemrégiben létrejött család-és gyermekjóléti szolgálatok kiemelkedő feladatává teszik a működtetést.

Gyomaendrőd, Csárdaszállás, Hunya Önkormányzati Települési Társulás 2015. szeptember 29-i ülésén döntött arról, hogy a feladatok ellátását továbbra is a Térségi Szociális Gondozási Központ intézményén belül, annak szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységeként valósítja meg.

2015. november 30-án jelent meg az 55/2015. (XI. 30.) EMMI rendelet egyes szociális és gyermekjóléti tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról.

A rendelet már részletesebben tárgyalja a változtatásokat és az új feladatokat, de a napi munkához a legnagyobb segítséget a módszertani útmutatók jelentették.

A jogszabályi változás két feladatot különít el a járásszékhely településeknél:

- a család-és gyermekjóléti szolgálatot és a
- család-és gyermekjóléti központot.

A feladatok ellátása Gyomaendrődön továbbra is a Fő út 2. szám alatt történik.

Csárdaszálláson és Hunyán az eddigi gyakorlatnak megfelelően a helyi Községháza irodájában van lehetőség az ügyfelek fogadására, míg Dévaványán és Ecsegháza egy helyi család-és gyermekjóléti szolgálat ad helyet a központ munkatársainak feladataik elvégzéséhez.

A család- és gyermekjóléti központ fenntartója 2017. január 1-től Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete lett, és részben önálló intézményként működik tovább. Az intézmény új neve: **Gyomaendrődi Család-és Gyermekjóléti Központ**. Az intézmény elérhetősége és tevékenysége nem változott.

2018-ban a Gyomaendrődi Család- és Gyermekjóléti Központ látta el a Szolgálat és a Központ feladatait is az alábbiak szerint.

1. Család-és gyermekjóléti szolgálat

Ellátási terület:

- Gyomaendrőd
- Csárdaszállás
- Hunya

A családsegítési és gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátása tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével történik.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtet az intézmény. A kapott jelzés alapján feltérképezésre kerülnek az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek, és személyesen felkeresve történik a tájékoztatásuk a szolgálat keretében nyújtható segítségről.

Az észlelő és jelzőrendszer tagjai:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- a munkaügyi hatóság,
- a javítóintézet,
- a gyermekjogi képviselő.

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás keretében nyújtott szolgáltatások:

- szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezése,
- a szociális segítőmunka, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítése,
- közösségfejlesztő programok szervezése, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés,
- tanácsadás a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére

- kríziskezelés, illetve nehéz élethelyzetben élő családokat támogató szolgáltatások elérésének segítése,
- a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter általi kijelölés alapján menedékkjogról szóló törvényben meghatározott integrációs szerződésbe foglalt társadalmi beilleszkedés segítése

A gyermekjóléti szolgáltatás kliense a gyermek, az intézmény az ő mindenekfelett álló érdekét képviseli. A család gondozása elsődlegesen ezt a célt szolgálja. Ennek egyik fontos, de nem egyetlen eszköze, a szülői képességek kiteljesítése, a szülői felelősség megerősítése.

Szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatok:

- a településeken élők szociális helyzetének, veszélyeztetettségének folyamatos figyelemmel kísérése,
- a kliens panaszának meghallgatása, és annak orvoslása érdekében a szükséges intézkedések megtétele,
- önálló helyettes szülők foglalkoztatása,
- nyilvántartás vezetése a helyettes szülői férőhelyekről,
- a nevelési-oktatási intézmények gyermekvédelmi feladatellátásának segítése,
- felkérésre környezettanulmány készítése,
- a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetésének kezdeményezése,
- a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségek biztosítása,
- részvétel a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,
- a családok tájékoztatása a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító és egyéb támogatásokról, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadások vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anyák támogatása, segítése, valamint a szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutás szervezése,
- szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének segítése,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- tájékoztatás nyújtása az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokról, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.
- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében iskolai szociális munka biztosítása.

Feladatok a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

- a gyermekkel és családjával végzett szociális segítő munkával elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- részvétel a családi konfliktusok megoldásában, különösen a válás, gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,

- szükség esetén egyéb gyermekjóléti alapellátások, szociális alapszolgáltatások, egészségügyi ellátások vagy pedagógiai szakszolgálatok igénybevételének kezdeményezése.

A család- és gyermekjóléti szolgálatnál 2016-ban 171 főt gondoztak 76 családban, míg 2017-ben 154 fő gondozásra került sor, viszont 87 családban. Ez a szám 2018-ban 152 fő 85 családban.

Megfigyelhető, hogy a családok száma nőtt 2016-hoz képest.

Jellemző probléma az anyagi nehézségeken túl a családi konfliktus, külön kiemelendő a kapcsolattartási nehézség. Gyakori az iskolai hiányzás, melyek egy része igazolatlan.

Hunya:

Hunyán 2017-ben összesen 6 főt gondoztak 1 családban, közülük 5 fő gyermekkorú, 2018-ban ez a család elköltözött, egy másik családban gondoztak 1 főt.

A gondozott családnál felmerült probléma az alacsony jövedelem és a szülők között lévő konfliktus. Rendszeres kapcsolatot tartanak a település óvónőjével és a védőnővel is.

Csárdaszállás

A csárdaszállási gondozottak száma a 2017-es évben 3 fő volt 2 családban, míg 2018-ban 10 fő 3 családban.

Jellemző problémák a családi konfliktusok, illetve az anyagi gondok.

Munkatársuk folyamatosan kapcsolatot tart a településen megtalálható jelzőrendszeri tagokkal, akik az intézmény által szervezett szakmaközi megbeszéléseken is részt vesznek. A településen kiemelkedően jó a kapcsolatuk a tanyagondnokkal.

A szolgálat napi tevékenységei közül kiemelkedik az információnyújtás, illetve a segítő beszélgetés. 2017-től minden gondozott családnál minimum havi három személyes találkozást kell megszervezni a család valamely tagjával, mely történhet családlátogatás vagy az intézménybe behívás formájában is. Ezáltal nagyon szorossá válik a kapcsolat a segítő és a kliens között, ami a segítség bizonyos időszakában jó, de megnehezíti a lezárás előtti időszakot a kliens számára. Ugyanakkor hátrányt jelent, ha pl. a kliens dolgozik, hiszen nagyon nehéz megfelelő időpontot találni a beszélgetésekhez.

A tavalyi évben összesen 132 környezettanulmány készítésére került sor a szolgálatnál egyrészt a Gyámhivatal felkérésére gyámoltaknál illetve gondnokoltaknál, másrészt az önkormányzat kérésére a halmozottan hátrányos helyzet megállapításához kapcsolódóan.

2018-ban az intézménynél 253 eseti segítségnyújtás történt. Ebben az esetben a kliens nem gondozott, csak éppen aktuálisan egy-egy ügye intézéséhez kér és kap segítséget.

Gyakran segítenek nyomtatványok kitöltésében nyugdíjjal, családtámogatási ellátásokkal, egészségkárosodás megállapításával kapcsolatosan.

Rendszeresen kérik segítségüket a közüzemi szolgáltatók felé fogyasztói mérőóra állás bejelentéséhez kapcsolódóan.

Tájékoztatást nyújtanak a városban és a környékén működő szociális ellátórendszer szolgáltatásairól, és segítséget nyújtanak azok igénybevételéhez.

Ha kliens által hozott probléma jellege indokolja, akkor felajánlják az intézmény keretein belül működő pszichológusi vagy ügyvédi szolgáltatást, vagy továbbirányítják a klienseket jogorvoslatért a Szarvasi Bíróságra illetve, ha szükséges a helyi rendőrsre.

A köznevelési intézmények kötelesek jelezni a tanköteles tanulók igazolatlan hiányzásairól. Amennyiben a jelzések még csekély számú hiányzásról tájékoztatnak, eseti segítségnyújtás keretében adnak tájékoztatást.

Alkalmanként felkérést kapnak az iskoláktól magántanulói státusz elbírálásához. Ha nem ismerik az adott családot, környezettanulmányt készítenek, és felméri a család helyzetét, mennyiben előnyös a gyermek számára a magántanulói státusz, és így teszik meg javaslatukat.

A napi ügyintézés során sokszor szembesülnek azzal, hogy a kliens nehezen igazodik el a szociális ellátórendszerben, illetve előfordul, hogy csak alapos kikérdezés után derül ki, hogy milyen segítséget szeretne valójában. Előfordul, hogy nagyon nehezen, szinte az utolsó pillanatban kérnek segítséget, szégyellik a helyzetet, amibe kerültek. Ugyanakkor vannak olyanok, akik bár rengeteg segítséget kapnak az önkormányzattól, újabb és újabb igényekkel állnak elő.

Észlelő és jelzőrendszer működtetése

A gyermekjóléti szolgálatoknak megalakulásuk óta kiemelt feladata az észlelő-és jelzőrendszer működtetése, mely rendszert a családsegítő szolgálatok is fenntartották. Ez a két jelzőrendszer egyesült 2016-ban, és immár a szolgálatok fennhatósága alá tartozik. A gyermekvédelmi alapellátó rendszer 2016. január 1-én történt reformációját követően a korábbinál is fontosabb szerepe van a jelzőrendszernek.

A szakmai protokollok és útmutatások mellett, 2017. évben megalkotásra került a Békés Megyei Gyermekvédelmi Partnerségi Protokoll, ami még inkább prioritásként kezeli a jelzőrendszer ellenőrzött működtetését. A megyei protokoll egyértelműsíti és tisztázza a jelzőrendszeri tagok kompetenciahatárait, jogszabályi háttérrel, gyakorlatiasan szemlélteti a jelzőrendszeri kötelezettségeket.

Az azóta eltelt idő tapasztalata alapján egyértelműen kijelenthető, hogy a jelzések többségében írásban megérkeznek az intézményhez, a jelzőrendszer tagjaival folyamatos az együttműködésük. A jelzőrendszeri együttműködés az elmúlt két év tekintetében az egészségügyi szolgáltatók, a felnőtt háziorvosok és gyermekorvosok irányából erősödött meg leginkább. A folyamatos megkereséseknek és meghívásoknak többségében eleget tesznek az orvosok. A gondozásban álló családok vonatkozásában pedig aktív együttműködés jellemzi az egészségügyi szolgáltatókat, ez elmondható a felnőtt és gyermekorvosokról egyaránt.

Az oktatási intézményekkel folyamatos partneri kommunikáció mellett a leghatékonyabb együttműködésre törekszik az intézmény.

A jelzőrendszeri együttműködés erősítésének érdekében az ellátási területhez tartozó két kis településen, Csárdaszálláson és Hunyán is tartottak kihelyezett szakmaközi megbeszélést, aminek keretében a helyi szakemberekkel a helyi problémákra célirányos cselekvési tervet fogalmaztak meg.

A 2018-as évben 170 jelzés érkezett, ebből 150 alkalommal 0-18 év közötti kiskorú személy vonatkozásában. 20 esetben érkezett jelzés felnőtt személyek tekintetében, akik az életkoruk, anyagi helyzetük, mentális állapotuk, illetve halmozott szociális hátrányaik miatt kerültek az intézmény látókörébe.

A jelzőrendszeri tagok közül, a 0-18 éves korosztályt illetően értelemszerűen elsősorban a köznevelési intézmények éltek jelzőrendszeri kötelezettségükkel, összesen 44 esetben. Elmondható, hogy másik legnagyobb számban állampolgári bejelentések érkeztek, ami alapján megállapítható, hogy az intézmény segítségnyújtási lehetőségei ismertek az állampolgárok körében, és jelzést tesznek akár a saját, akár más személy vagy kiskorú személy élethelyzetének megsegítése reményében.

Felnőtt személyek vonatkozásában a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók és egészségügyi szolgáltatók, háziorvosok felől érkezik a legtöbb jelzés elesett, rossz szociális helyzetű és megromlott egészségi állapotú segítségre szoruló személyek esetén.

Kríziskályha illetve krízisfa biztosítása

Az elmúlt évben is érkeztek olyan jelzések az intézmény felé, amelyek arról számoltak be, hogy családok nem tudják önerőből megoldani az ingatlanuk fűtését. 2018-ban 3 alkalommal kellett a fűtési időszakra kihelyezni kríziskályhát olyan családokhoz ahol saját erőből nem tudtak kályhát venni. A kihelyezett kályhák a használatba adási szerződés értelmében rendeltetésszerűen voltak használva, sérülésmentes állapotban kerültek vissza a fűtési időszak végeztével. Jelenleg 7 db kríziskályha áll rendelkezésre a fűtési nehézséggel küzdő személyek megsegítésére.

A 2018-as évben is volt lehetőség krízishelyzetbe kerülő családok számára azonnali fűtőanyag biztosítására. Az önkormányzat minden éven biztosít települési támogatás keretén belül a helyi rendelet szerint téli tüzelőt az arra rászorulóknak, ennek az igénylése nyomtatványon keresztül történik, azonban az ügyintézés több napot vesz igénybe. Arra az esetre, ha azonnali segítségre van szükség, az önkormányzat az intézmény hatáskörébe rendelt korlátozott mennyiségű fűtőanyagot, így beérkező jelzés esetén még aznap sor kerülhet a fűtőanyag kiszállítására. A fűtőanyag az előző évekkal ellentétben nem kizárólag tűzifa volt, hanem barnaszén is.

A 2018-as évben 24 alkalommal kellett krízishelyzetbe kerülő család számára eljuttatni a tüzelőből, ez alkalmanként 3 mázsa mennyiséget jelentett. A kiszállításban segítséget nyújtott a Zöldpark KFT., akik minden esetben már az adott munkanapon eljuttatták a tüzelőt a nehéz helyzetbe került családok otthonába.

Adományok gyűjtése, osztása

Az intézmény fogadja a lakosság által felajánlott ruhaneműket és játékokat, és kiosztja azt a rászorulóknak.

Ennek egyik módja, hogy kiértékelik az ügyfeleket, illetve a partner intézmények közvetítésével ajánlott rászorulókat, és meghatározott időpontban mehetnek be válogatni a ruhák és egyéb adományok között. Az osztás másik módja, hogy a betérők aktuálisan válogathatnak és vihetnek el adományt. Az adományok osztásánál figyelemmel kísérik, hogy minél több rászoruló részesüljön belőle.

Ezen kívül, amennyiben az önkormányzatnak lehetősége van tartós élelmiszer vásárlására és biztosítására, abban az esetben ebben is közreműködik az intézmény.

2. Család-és gyermekjóléti központ

Ellátási terület:

- Gyomaendrőd
- Csárdaszállás
- Hunya
- Dévaványa
- Ecsegfalva

A központ feladata a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó **hatósági intézkedésekhez kapcsolódó**, a gyermekek védelmére irányuló **tevékenység** ellátása, amelynek keretében

- o a gyermek védelembe vételének vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén kezdeményezi a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- o javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy

annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,

- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítő munkát koordinál és végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
- utógondozást végez a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, koordinálja és végzi a szociális segítő munkát, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít.

Szakmai támogatást nyújt az ellátási területen működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

A központ feladatai közé tartozik a **pszichológiai tanácsadás** nyújtása, melyet 2016-tól Dobóvári Béla klinikai szakpszichológus bevonásával biztosít az intézmény Gyomaendrőd és Dégaványa településeken.

2016. április 1-től lehetőség van ingyenes **jogi tanácsadás** igénybevételére, mely feladatot Gyomaendrődön és Dégaványán is Dr Varga Imre látja el.

A központban dolgozó **óvodai és iskolai szociális segítő** a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

Munkája során segíti a gyermek:

- szociális kompetenciáinak növelését,
- köznevelési intézménybe való beilleszkedését,
- tanulmányi kötelezettségének teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztését,
- beiskolázásához, tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakoztatását,
- mulasztásának, tanulmányi kötelezettségének teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- veszélyeztetettségének kiszűrését prevenciós eszközök alkalmazásával, valamint az észlelő-és jelzőrendszer hatékony működésének segítségével.

Feladatellátása körében segíti a gyermek családja és a gyermek, valamint a család és a köznevelési intézmény között kialakult konfliktusok feloldását, valamint a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, nevelési problémák esetén.

Ha a köznevelési intézmény foglalkoztat gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, az intézményt érintő gyermekvédelmi feladatokat az óvodai és iskolai szociális segítő a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel együttműködésben látja el.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás ellátásának kereteit a család- és gyermekjóléti központ és a köznevelési intézmény között kötött együttműködési megállapodás adja.

Az óvodai és iskolai szociális segítő munkája során segíti a pedagógusokat, érzékenyítő és tudást fejlesztő programokat szervez a tantestület tagjai számára, részt vesz az iskolai

rendezvényeken, együttműködik az iskolai szakemberekkel, szülői közösségekkel, illetve a partner intézményekkel.

A központ **készenléti ügyeletet** működtet: nyitvatartási időn túl készenléti telefon áll rendelkezésre sürgős esetekben. Krízishelyzet esetén hívható a 20/938-97-08-as telefonszám, ahol szakképzett kollégák nyújtanak azonnali telefonos segítséget.

2. Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása

A gyermek átmeneti gondozására településünk Kiss Péterné helyettes szülővel kötött együttműködési megállapodást.

2018-ban nem került gyermek a helyettes szülőhöz.

3. Család- és Gyermejkölési Központ ellenőrzése 2018-ban, megállapítások bemutatása

2018-ban szakmai ellenőrzés nem történt az intézményben.

4. További tervek

Folyamatosan figyelemmel kísérik az intézmény által beadható pályázati kiírásokat, ezen kívül továbbra is részt vesznek más intézmények, különösen az önkormányzat projektjeinek tervezésében és megvalósításában, melyek az intézmény tevékenységi körét érintik.

A jelzőrendszeri tagokkal a kapcsolatuk folyamatos, ennek a kapcsolatnak a további ápolása, kiterjesztése is céljaik között szerepel.

A munkavégzés hatékonysága érdekében figyelmet fordítanak az ellátások infrastruktúrájának további fejlesztésére, az elhasználódott eszközök megújítására, épület karbantartására, modernizálására.

Kiemelten fontosnak tartják a közfoglalkoztatottak foglalkoztatását a munkatársak munkájának segítésére

Összességében elmondható, hogy az intézmény a jelen felállásban első évét sikeresen zárta. Pénzügyek terén a működtetés takarékos és hatékony volt.

Szakmai munkájukra jellemző a magas színvonal. A társintézményekkel a kapcsolatuk jó, folyamatosan törekszenek a további javításokra.

Munkatársaik aktívan részt vettek és részt vesznek az esélyegyenlőségi programok kidolgozásában, módosításában illetve megvalósításában.

Meglátásuk szerint az intézmény betölti azt a szerepet, amit a jogszabályok és a szakmai módszertani elvek irányoznak elő. A város lakosai – a gyermeket nevelő családok - bizalommal fordulnak hozzájuk, hiszen széles körben ismertek a lakosok alapvető biztonságát, jólétét segítő szolgáltatásaik.

VI. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása:

Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete 1999-ben fogadta el a település bűnmegelőzési koncepcióját, melyet a 2007. évben felülvizsgáltak, aktualizáltak, illetve további szervek véleményezése után ismételten a testület elé került elfogadásra.

Az azóta eltelt időszakban jelentős változás következett be abban a környezetben, melyen belül az önkormányzatnak a közbiztonsággal és ezen belül a bűnmegelőzéssel foglalkozni kell. Ezek a körülmények az alábbiakban foglalhatók össze:

- 1.) Az önkormányzati koncepcióval párhuzamosan elkészült a megyei bűnmegelőzési koncepció
- 2.) Elfogadásra került a bűnmegelőzési nemzeti stratégiája és cselekvési programja
- 3.) Önálló elérhetősége van az Országos Bűnmegelőzési Bizottságnak, melyről a bűnmegelőzéssel kapcsolatos minden lényeges dokumentum elérhető
- 4.) Az ország uniós csatlakozását követően megnyíltak azok az uniós lehetőségek, mind a pályázati lehetőségek, mind a tapasztalatok átvétele terén melyek segíthetik a hazai bűnmegelőzés helyzetének javítását
- 5.) Rendszeresen jelennek meg a bűnmegelőzéssel kapcsolatos pályázati felhívások
- 6.) Folyamatosan jelennek meg és jelentek meg azok a jogszabályok, melyek a közélet tisztaságát hivatottak javítani, pl. üvegzséb tv, összeférhetetlenségi jogszabályok
- 7.) Elfogadásra került az önkormányzat ciklus programja, az idegenforgalmi koncepció elkészült, figyelemmel arra, hogy az önkormányzat képviselő-testülete nagyobb szerepet szán a jövőben a turizmusnak.

A gyermek- és ifjúságvédelem területén jelentős változások következtek be, melyek központjában a Gyomaendrődi Család- és Gyermejjóléti Központ áll. Helyi szinten az ifjúságvédelemmel kapcsolatos legfontosabb koordinációs szervvé vált az elmúlt időszakban. Tevékenységéről rendszeresen beszámol az önkormányzatnak. Munkáját a fenntartó jónak ítélte meg.

A gyermek- és ifjúságvédelem, a bűnmegelőzés területén az alábbi prioritásokat fogalmazza meg az önkormányzat:

- 1.) Erősíteni kell a Gyomaendrődi Család- és Gyermejjóléti Központ koordinációs szerepét a települési gyermekvédelmi feladatokat ellátó szervek vonatkozásában, melyet folyamatosan figyelni kell az intézmény éves beszámolójában.
- 2.) Javítani kell a szórakozóhelyek, a közterületek ellenőrzését, egyrészt alkohol, másrészt a kábítószer fogyasztás megelőzése, harmadrészt a közterületek állagának, rendjének megóvása érdekében a rendőrség, a közterület-felügyelet, a családsegítők, a hatóság szakembereinek bevonásával, különösen a késő esti órákban.
- 3.) A felnőtt gondozásban érdekelt személyek bevonásával mindent meg kell tenni a családon belüli erőszak felderítése érdekében.

A Szarvasi Rendőrkapitányság Gyomaendrődi Rendőrőrsének tájékoztatása alapján:
(Gyomaendrődre és Hunyára vonatkozó adatok)

1.

A 0-14 éves gyermekkorúak által elkövetett bűncselekmények száma: 0

2.

A 14-18 éves fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények száma: 1:

- 1 kisebb értékre elkövetett lopás vétség, nyomozás jelenlegi állása: folyamatban lévő

3.

A 0-14 éves gyermekkorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények száma: 1:

- új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntette, nyomozás befejezésének módja: eljárás megszüntetése - nem bűncselekmény

4.

A 14-18 éves fiatalkorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények száma: 3 melyből

- 1 foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétség, nyomozás befejezésének módja: vádemelési javaslat,
- 1 szexuális visszaélés büntette, nyomozás befejezésének módja: eljárás megszüntetése – nem bűncselekmény,
- 1 zaklatás vétség, nyomozás befejezésének módja: nyomozás megszüntetése magánindítvány hiánya miatt.

A fiatalkorú, és gyermekkorú elkövetők cselekményeit vizsgálva továbbra is megállapítható, hogy családi hátterük a legtöbbször rendezetlen, sok esetben tapasztalható a szülői elhanyagoló, illetve antiszociális magatartás, melynek következménye, hogy a fiatalkorú ezt a magatartásformát fogja követni, aminek legsúlyosabb következménye, ha ő maga is bűncselekményt követ el.

A szülőknél megfigyelhető továbbá, hogy különböző okok miatt – akár munkahelyi probléma, akár magánéleti (családi), vagy szociális konfliktus okán -, de kevesebb időt töltenek, és kevesebb figyelmet fordítanak serdülő korú gyermekeikre. Ugyancsak jellemző okként állapítható meg a bűncselekmények elkövetésénél a rossz baráti környezet, a befolyásolhatóság, a rábírás tényezője.

5.

Családon belüli erőszak adatai:

2018. évben a Szarvasi Rendőrkapitányság Gyomaendrődi Rendőrőrs illetékességi területén családon belüli erőszak büntetőeljárásban nem merült fel.

A hozzátartozók közötti (családon belüli) erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény hatálybalépését követően a távoltartás feltételeire vonatkozó információkért egyre többen fordulnak a rendőrséghez. A legtöbb családon belüli erőszak kétség kívül ott történik, ahol az egymástól függő személyek életvitelszerűen tartózkodnak. A családon belüli erőszakkal kapcsolatos cselekmények áldozatai leginkább a nők, a gyermekek és az idősök közül kerülnek ki, mivel áldozattá válásukban speciális szerepet játszik a gyengébb fizikai és sérülékenyebb pszichikai adottságuk. Értékelve a beszerzett adatokat a szubjektív okok közül kiemelkedik az óvatosság hiánya, de hasonló helyet foglal el a kiszolgáltatottság is.

Az eljárás során, a hozzátartozók közötti erőszak áldozatai tájékoztatást kaptak a jogaikról, a segítő intézmények és a civil szervezetek elérhetőségéről. A sértettek, az esetek jelentős részében szégyellik a családban történeteket, tovább tűrik a megaláztatásokat. A viszonylagosan magas látencia ellenére mégis egyre többen választják a jogi utat.

Illetékességi területünk vonatkozásában elmondható, hogy a bejelentések mintegy 75 %-ában a rendőr helyszínre érkezéséig lezárul a bejelentés tárgyát képező cselekmény, míg a fennmaradó 25 %-ban a rendőri intézkedés vet véget azoknak. azt követően a konfliktushelyzet megoldódik és lezártnak tekintik az ügyet. Több esetben azonban visszatérően merülnek fel a problémák.

Hatóságunk 2018. évben ideiglenes megelőző távoltartást nem rendelt el.

Kapitányságunkon a 2019-as évre az alábbi bűnmegelőzési munkaterv került kidolgozásra:

Fő célkitűzések:

1. Az állampolgárok hatóságokkal történő együttműködési készségének fejlesztése a bűncselekmények megelőzése érdekében. Továbbra is fenn kell tartani, és erősíteni kell a társszervekkel, polgárőrszervezetekkel, kisebbségi önkormányzatokkal, az ifjúságot és a családokat segítő szolgálatokkal, és egyéb társadalmi szervezetekkel az együttműködést.
2. A bűnmegelőzés kiterjesztésével, valamint a társadalmi és civil szervezetek együttműködésével törekedni kell a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában, és a Nemzeti Drogellenes Stratégiában megfogalmazott szemlélet erősítésére.
3. A fiatakorúak bűnelkövetővé, és áldozattá válásának megelőzése.
4. A bűnmegelőzésre kommunikációjának folyamatos fejlesztése, közvetlen lakossági és intézményi tájékoztatás.
5. A kiemelt kockázatú csoportok (nők, időskorúak, gyermek- és fiatakorúak, fogyatékkal élők) sértetté válásának megelőzése.
6. A bűnügyi helyzet ismeretében a lakosság széleskörű felvilágosítása, az áldozattá válás, és az ismételt áldozattá válás megelőzése és elkerülése érdekében.
7. A bűnmegelőzési tevékenység hatékonyságának növelése érdekében jól bevált projektek, programok folytatása, esetlegesen új programok bevezetésének elősegítése.
8. A családon belüli erőszak csökkentése, az időskorúak védelme, a gyermek- és fiatalkori bűnözés korlátozása, visszaszorítása érdekében a bűnmegelőzési, áldozatvédelmi, áldozatsegítő tevékenység teljesebbé tétele.
9. Lakossági-, intézményi tájékoztatás, kommunikációs stratégia folytatása.
10. Illeszkedve a BMRFK Bűnmegelőzési Osztályának munkatervéhez a lakosságot célzó rendezvényekben való aktív részvétellel erősíteni kell a rendőrség szolgáltató jellegét, és a bűncselekmények megelőzését célzó proaktív szemléletet.

2019. évben az alábbi feladatok végrehajtását tervezzük

I. Gyermek- és ifjúságvédelem

Feladatok:

- Az oktatási és módszertani követelményeknek megfelelően tovább kell folytatni a rendőrség jelenleg is működő, biztonságra nevelő iskolai programját, és az "Iskola-rendőre" - programot.
- Fokozott figyelmet kell fordítani a kapitányság illetékességi területén lévő dévaványai gyermekotthonnal az áldozattá-elkövetővé válás, valamint nagy számban jelentkező eltűnések területén.

- Az iskolai bűnmegelőzési tanácsadói hálózat további eredményes, széles körű működtetésére, illetve a lehetőségek függvényében bővítésre, munkájának folyamatos ellenőrzése, támogatása mellett.
- Fokozott figyelmet kell fordítani a „szülők és családok a rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” programtervben meghatározott feladatok végrehajtására.

Fiatalok elűntekkel kapcsolatos felűlvizsgálati tevékenység

Feladatok:

- Továbbra is szükséges a körözési tevékenység jogi hátterének megfelelő alkalmazása, a hatékonyabb felűlvizsgálati tevékenységgel a kiskorú elűntek nagyobb arányú, illetve gyorsabb felkutatásának elősegítése.
- Az elűnések hátterének vizsgálata, kiemelten a fiatalok elűnésének közvetlen és közvetett okainak megállapítása
- Folyamatos kapcsolattartás a gyermekvédelmi intézettel.
- Körözési előadó által naprakész statisztikai táblázat vezetése.

II. Drog-prevenció

Feladatok:

- A kábítószer-ellenes tevékenységben a felderítés mellett a megelőzésre is kellően nagy hangsúlyt kell helyezni, szélesítve a felvilágosító tevékenységet. A lehetőségekhez mérten, illetőleg igény szerint propaganda előadásokat, osztályfőnöki órákat, szűlői és tantestületi értekezleteket kell szervezni elsősorban a tanuló ifjúság, és egyéb érdeklődő számára.
- Nagyon fontos feladat a drogok iránti kereslet csökkentése, a fogyasztói igények kialakulásának megelőzése, valamint az illegális szerek előállításának, forgalmának, szállításának, és terjesztésének szűkítése.
- Folyamatosan figyelemmel kell kísérni a kábítószer-piacon bekövetkező változásokat, az új trendeket, a megjelenő cikkeket.
- Folyamatosan értékelni-elemezni kell a drogfogyasztás és a kábítószer-bűnözés alakulását. Elemezni kell az érintett és veszélyeztetett korosztályok, csoportok jellemzőit, továbbá a legelterjedtebb drogok megjelenési formáit és alkalmazási specifikumait.
- Cél kábítószer-egyeztető fórum eredményesebb kihasználása, tevékenységükben való hatékony közreműködés.
- Folytatjuk a 18. életűüket be nem töltött személyek alkoholfogyasztásának visszaszorítása érdekében a szórakozó helyek, a zenés, táncos rendezvények és a vendéglátó ipari egységek ellenőrzését az NBS cselekvési tervében meghatározottak szerint.

III. Családon belűli erőszak megelőzése, kezelése

Feladatok:

- Törekedni kell a családon belűli erőszak minél korábbi felismerésére, az időben történő beavatkozásra, a segítségnyújtás lehetőségének megteremtésére, az érintettek e tárgyú felvilágosítására, és a társszervek felé történő jelzésadási kötelezettség teljesítésére.
- Fokozott figyelmet kell fordítani a családon belűli erőszak körébe tartozó bűncselekmények Rendszerben történő megfelelő rögzítésére.
- Szinten kell tartani a járasi gyámhivatalokkal és a gyermekjóléti szolgálatokkal való együttműködést, és az adatszolgáltatás folyamatosságát a 2017. évben megalkotott Gyermekvédelmi Protokollal összhangban.

- Törekedni kell a védőnői szolgálattal való szorosabb együttműködésre, szinten tartására a korai családon belüli erőszak felismerése érdekében.
- Szükség szerint esetmegbeszéléseket kell kezdeményezni a gyermekvédelmi feladatok hatékonyabb, célirányosabb elvégzése érdekében.
- Figyelemmel kell kísérni azon szálláslehetőségek (anyaotthonok) létét, megszűnését, ahol a bántalmazottak megfelelő elhelyezésben részesülhetnek, és amely által a védelmük biztosított.

IV. Áldozatvédelem

Feladatok:

- Folytatni kell a fokozottan veszélyeztetett csoportok (így a gyermek-, fiatal-, és időskorúak) körében végzett felvilágosító munkát az áldozattá válás, vagy ismételt áldozattá válás elkerülése, megelőzése érdekében. Az eddig kialakított kapcsolat-rendszerek nyújtotta lehetőséget kihasználva törekedni kell arra, hogy az aktuális veszélyeztetettségi körülmények még szélesebb körben ismertté váljanak.
- A rendőrség tudomására jutott mindazon bűncselekmények esetében, melyek kapcsán az áldozatsegítés, az érdekérvényesítés, illetőleg a kárenyhítés lehetősége felmerül, különös gondot kell fordítani az érintettekre vonatkozó, az egyéni körülményeinek megfelelő és színvonalas tájékoztatásra, valamint a szükséges dokumentumok (igazolás) gondos kiállítására.
- A sértettek érdekeit szolgáló áldozatvédelmi feladatok ellátása érdekében szükséges az áldozatvédelmi referensek folyamatos tájékoztatása a területet érintő aktualitásokról, változásokról, képzésekről.
- Az áldozatvédelmi referens folyamatosan kísérje figyelemmel, és rendszerezze a kaptányság illetékességi területén előforduló jellemző áldozati magatartásokat a bűncselekmény létrejöttét elősegítő okokat, körülményeket.
- Az áldozattá vált személyek „azonnali” tájékoztatása érdekében a megyénkben bevezetett speciális szóróanyag használata, a járőrautókban az aktuális szóróanyagok elhelyezése.
- Figyelemmel kell kísérni az újfajta, eddig nem tapasztalt vagy gyakorivá vált áldozati magatartásokat és bűnelkövetési módszereket.
- Az áldozatvédelem területén továbbra is fontos feladat a szoros együttműködés fenntartása a Járási hivatalok áldozatsegítő szolgálatával.
- A különleges bánásmódot igénylő sértettek meghallgatását az erre a célra kialakítandó meghallgató szobák használatával foganatosítjuk.

V. Kiemelt kockázatú csoportok védelme - Időskorúak védelme

Feladatok:

- Folytatni kell a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének 0400021/5004/2013. ált. számú intézkedési tervének IV. pontjában megfogalmazott feladatok végrehajtását.
- Az év folyamán figyelemmel kell kísérni az időskorú sértettek számának alakulását, a sértetté válás okait, objektív és szubjektív tényezőit, az elkövetési magatartásokban bekövetkező esetleges változásokat. Amennyiben a számadat emelkedő tendenciát mutat, úgy kiemelt figyelmet kell fordítani a veszélyeztetett csoportra. A média bevonásával, illetve az érintettek egyéb tájékoztatásával szükséges lehet az aktívabb figyelemfelhívás az áldozattá válás elkerülésének érdekében.
- A továbbiakban is szükséges a folyamatos kapcsolattartás az időseket ellátó, segítő társadalmi, egyházi és civil szervezetekkel.
- Ki kell terjeszteni a megelőző tevékenységet a fogyatékkal élőkre, ennek érdekében hatékonyabb kapcsolatot kell kialakítani a különböző érdekvédelmi szervezetekkel.

- Törekedni kell az idegenforgalmi szezonban előforduló bűncselekmények visszaszorítására a központi tájékoztató anyagok széles körű terjesztésével, és tájékoztatás-adással.

VI. Megelőző vagyonvédelem

Feladatok:

- Szükséges az illetékességi területen működő vagyonvédelmi vállalkozásokkal, valamint a polgárőrszervezettel történő kölcsönös tájékoztatáson alapuló munkakapcsolat fenntartása.
- Tömegkommunikáció útján folyamatos tájékoztatást kell adni a vagyon elleni bűnözés jellemzőiről, formáiról, az egyes bűncselekmények elkövetését elősegítő okokról, és azok megszüntetéséről, az új elkövetési, és áldozati magatartásokról.
- A megelőző vagyonvédelmi tevékenység során a rendőrkapitányág segítse elő, hogy a gazdasági élet szereplői vagyonukat, illetve a rájuk bízott javakat hatékonyan védelmezzék, és így a jogsértések kockázatát csökkentsék.
- Tovább kell folytatni a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének 0400021/5004/2013. ált. számú intézkedési tervének III. pontjában megfogalmazott feladatok végrehajtását.
- Csökkenteni kell a lopás, garázdaság, az erőszakos jellegű jogsértések, illetve a trükkös csalás deliktumok előfordulását az NBS Cselekvési Tervében meghatározottak szerint.

VII. Állami, civil és társadalmi szervezetekkel való együttműködés

Feladatok:

- Az önkormányzatokkal, járási hivatalokkal, civil szervezetekkel történő szoros együttműködés fenntartása, a bűnmegelőzésre irányuló törekvéseink érvényesítése, lakossági és intézményi tájékoztatás, a kommunikációs stratégia folytatása (ELBIR).
- Az önkormányzatokkal, és társzervekkel, a civil és társadalmi szervezetekkel történő együttműködésben rejlő lehetőségek eredményesebb kiaknázása, a kialakított kapcsolatrendszer sikeres működtetése és továbbfejlesztése.
- A civil szervezetek helyi kezdeményezéseinek támogatása.

VIII. Kisebbséggel való együttműködés

Feladatok:

- A lehetőségek függvényében szélesíteni, fenntartani szükséges a kapitányság közigazgatási területén működő roma szervezetekkel kialakított kapcsolatokat, az együttműködés során alkalmazva a párbeszédre törekvés, a konfliktuskezelés lehetséges speciális megoldásait.
- A roma fiatalok rendőri pályára történő orientációjának elősegítése érdekében hatékony propagandamunka kifejtése, valamint a kisebbségi önkormányzatok vezetőinek értesítése, tájékoztatása a meghatározott feltételekről.

IX. Médiatevékenység

Feladatok:

- Továbbra is ki kell használni a média nyújtotta lehetőségeket. Folyamatos felvilágosító munkát kell végezni annak érdekében, hogy az állampolgárok megismerjék azt a prevenciós eszköztárat, mellyel megvédhetik saját magukat és értékeiket. Rendszeresen fel kell hívni a figyelmet az aktuális, adott időszakhoz köthető bűnelkövetési formákra és a megelőzés lehetőségeire.

- A médiában lehetőség szerint meg kell jeleníteni a kapitányság bűnmegelőzési, és felderítési eredményeit.

VII. A települési önkormányzat és a civil szervezetek, alapítványok közötti együttműködés keretében a következő feladatok, szolgáltatások ellátásában az alábbi szervezetek vesznek részt (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció, stb):

- 2018. május 29. napján Gyomaendrőd Város részt vett a Kihívás Napján, ezen a programon nagy létszámmal vettek részt a város sportszervezetei.
- A „Gól-Suli” Alapítvány 2018. decemberében már 21. alkalommal rendezte meg a nemzetközi gyermek labdarugó tornát (Szaloncukor Kupát)
- A városi rendezvényeken rendszeresen részt vesz a Körösmenti Táncegyüttes Alapítvány, a Színfolt Majorette Csoport, a Kner Tánc Sport Egyesület és a Rumba Táncsport Egyesület,
- Varga Mihály („Cibere”) szervezésében 42. alkalommal megrendezésre került a Besenyszegi Gyermeknap,

Összegzés:

Gyermekvédelmi területen az állami feladatok ellátása jelentősen megnövekedett, jelentős feladatot kapott az állami intézményrendszer. Teljes körű, átfogó kitekintésre ez a beszámoló mindezek miatt nem alkalmas.

Gyomaendrőd, 2019. május 30.

Toldi Balázs
polgármester